

מרכז אלו"ט
למשפחה

אגודה לאומית לילדים אוטיסטים
The Israeli Society For Autistic Children
אלו"ט

מאי 2014

מידע חדש בתחום האוטיזם רגשות - גיליון 69

שלום לכולם,

בגיליון זה אנו סוקרים עבורכם מחקרים העוסקים בסוגיית הרגשות של האוכלוסייה על הספקטרום האוטיסטי, ובוחנים אותה מזוויות שונות. מחקר שנערך בבלגיה ביקש לבדוק עד כמה אנשים עם אוטיזם ערים לרגשות שלהם ויודעים לזהות ולהבחין מתי הם חשים שמחה, כעס או פחד. מחקר נוסף ניסה לאתר את המקור לקושי הרגשי של אנשים על הספקטרום האוטיסטי, האם הוא טמון בליקוי פיזי או התנהגותי - וזאת באמצעות חשיפה שלהם לריחות שונים הידועים כמעוררים תגובות עזות. בשוויץ, התחקו חוקרים אחר מנגנון האמפתיה של אוטיסטים, ובחנו כיצד הוא פועל כאשר הם רואים אנשים אחרים הסובלים מכאב. ובנוסף, המלצות על ספרים מעניינים שייצאו לאחרונה.

קריאה מהנה,
מיכל שמול

מידענית מרכזי אלו"ט למשפחה

מחקר

Emotion differentiation in autism spectrum disorder

Yasemin Erbas et.al.

[Research in Autism Spectrum Disorders](#)

[Volume 7, Issue 10](#), October 2013, Pages 1221–1227.

אבחנה בין סוגי רגשות

המחקר האמפירי התמקד עד כה בעיקר בקושי של אנשים על הספקטרום האוטיסטי לזהות ולהכיר רגשות של אחרים, אך מעט מידע קיים בנוגע לאיך אנשים עם אוטיזם תופסים ומבדילים במצבים הרגשיים שלהם. הידע על עולמו הרגשי של האדם עצמו והיכולת לעשות הבחנות דקות בין מצבים רגשיים שונים ממלאים תפקיד חשוב ברווחה הפסיכולוגית של האדם.

במחקר הנוכחי נעשה ניסיון לבחון את הידע של אנשים על הספקטרום האוטיסטי לגבי הרגשות שלהם, בהשוואה לאנשים בהתפתחות רגילה. המחקר נערך בקרב 18 תלמידים ותלמידות בגילי 15-19 על הרצף האוטיסטי בתפקוד גבוה מבית ספר לחינוך מיוחד בבלגיה ובקרב קבוצת בקורת באותם הגילאים.

במשימה ראשונה, בה דיווחו המשתתפים איך הם מרגישים בתגובה לגירויים רגשיים שונים, הם התבקשו לדרג את התגובות הרגשיות שלהם לסדרה של 20 תמונות. במשימה שנייה, התבקשו המשתתפים למיין 20 כרטיסיות עם מילים המתארות רגשות לפי קבוצות (כמו כעס, בושה, או פחד), וזאת על מנת לבחון את הידע הסמנטי שלהם על משמעות רגשות.

על פי תוצאות המחקר, אנשים עם אוטיזם ידעו לעמוד פחות על ההבדלים הדקים בין סוגי הרגשות בהשוואה לאנשים בהתפתחות רגילה. בעוד בקבוצת הביקורת שני המדדים- של ידע על רגשות ושל הבחנה בין מצבים רגשיים- היו קשורים זה בזה, בקבוצת המשתתפים על הספקטרום האוטיסטי, לא התקיים קשר בין היכולת להבין את המשמעות הסמנטית של רגשות ובין היכולת להבחין בין מצבים רגשיים. עם זאת, שתי קבוצות המשתתפים סיווגו באופן דומה רגשות על פי קטגוריות תיאורטיות. ממצאים אלה מצביעים על כך שבעוד ששתי הקבוצות נתנו לרגשות משמעות דומה, אנשים עם אוטיזם ידעו להבדיל פחות בין סוגי הרגשות. ממצאים אלה עשויים לסייע להבין טוב יותר את השכיחות הגבוהה של בעיות הפנמה קשורות עם אוטיזם.

לקבלת המחקר המלא באנגלית ניתן לפנות למייל b_lauren@netvision.net.il

מחקר

Emotional contagion for pain is intact in autism spectrum disorders

Hadjikhani, N. et.al.

[Translational Psychiatry](#)

Volume 4, January 2014

תגובה לכאב של אחרים בקרב אוטיסטים בתפקוד גבוה

הבעות פנים של כאב הן רמזים חברתיים חשובים המעוררים את המתבוננים בהן להתנהגות אכפתית ולאמפתיה. אמפתיה למצוקתם של אחרים חשובה להסתגלות להתנהגות חברתית. צפייה באנשים אחרים החווים כאב, מובילה בדרך כלל לדאגה אמפתית, המורכבת מתהליכים רגשיים ומתהליכים קוגניטיביים כאחד. אנשים על הספקטרום האוטיסטי הם בעלי קשיים חברתיים, ולכאורה מגיבים פחות לרגשות של אחרים, דבר היכול להתפרש כחוסר דאגה אמפתית.

במחקר שנערך בשוויץ, התמקדו בעיבוד הסמוי שעוברים אנשים על הספקטרום האוטיסטים כאשר הם צופים במישהו אחר שפניו מביעות כי הוא סובל מכאבים. 38 בני נוער ובוגרים על הספקטרום האוטיסטי בתפקוד גבוה ו- 35 אנשים בקבוצת בקורת תואמת השתתפו במחקר.

המשתתפים צפו בקטעי וידאו קצרים המציגים הבעות פנים של אנשים החווים כאב, כאשר במהלך הצפייה השתמשו החוקרים בסורק תהודה מגנטית (fMRI) על מנת לבחון את הפעילות העצבית שבבסיס התגובה הספונטנית האמפתית לכאב. החוקרים בדקו האם העצבים של המרכיבים הרגשיים והקוגניטיביים מופעלים באופן שונה בקרב אוטיסטים בתפקוד גבוה, בעת צפייה בהבעות פנים שונות של כאב.

בניגוד להנחה הרווחת, לא נמצאו הבדלים משמעותיים בהפעלת אזורי המוח בין האנשים עם אוטיזם ובין קבוצת הבקרה במהלך הצפייה באנשים הסובלים מכאב. שתי הקבוצות הראו רמות דומות של פעילות באזורים במוח הקשורים לשיתוף בכאב, המעידות על נוכחות של אמפתיה רגשית והדבקה רגשית (כלומר, מעבר של רגשות מאדם אחד לשני). הבדלים בין קבוצות נמצאו בפעילות מוגברת אצל הנבדקים על הספקטרום האוטיסטי, באזורים במוח המעורבים ב"שיערוך קוגניטיבי" כלומר בויסות רגשי הכרוך בשינוי האופן בו אדם תופס על הסיטואציה.

תוצאות המחקר מצביעות על כך שבמקום חסר כללי באמפתיה ובהשתתפות, המנגנונים המעורבים באמפתיה רגשית קיימים בקרב אנשים על הספקטרום האוטיסטי בתפקוד גבוה, אך הרגש לא הוביל להתנהגות אמפאטית תואמת, ככל הנראה בגלל המצוקה האישית הגדולה שהתעוררה אצלם עקב צפייה באנשים החווים כאב.

[למאמר המלא](#)

מחקר

Emotional Responses to Odors in Children with High-Functioning Autism: Autonomic Arousal, Facial Behavior and Self-Report

Jasna Legiša, Daniel S. Messinger, Enzo Kermol, Luc Marlie

[Journal of Autism and Developmental Disorders](#),

[Volume 43, Issue 4](#), April 2013. Pp. 869-879

תגובות רגשיות לריחות בקרב ילדים על הספקטרום האוטיסטי בתפקוד גבוה

ילדים על הספקטרום האוטיסטי חווים קשיים בתפקוד הרגשי, אך מעט ידוע על המקור לקושי זה: האם הקושי נובע מליקוי ביכולת תגובה אוטונומית, האם הוא טמון בליקוי ביכולת לחשוף רגשות באמצעות הבעות פנים, או ביכולת לתאר באופן מילולי מצבים רגשיים. על מנת לשפוך אור על סוגיה זו, במחקר הנוכחי נבחנו תגובותיהם של ילדים עם אוטיזם בתפקוד גבוה לריחות נעימים וריחות לא נעימים, וזאת מכיוון שריחות הוכחו כמעוררים תגובות רגשיות עוצמתיות בבני אדם.

במחקר שנערך באיטליה בדקו את התגובות של שמונה ילדים עם אוטיזם (בגילי 8-14) ושל שמונה ילדים בהתפתחות רגילה בחשיפה לגירויים של ריחות: וניל, דשא, זיעה, כלור, גבינה ועוד, ריחות שהוכחו כמעוררים מצבם רגשיים שונים. במהלך החשיפה נבחנו **סימנים אוטונומיים** כמו דופק מוליכות חשמלית בעור, **סימנים התנהגותיים** בהבעות הפנים, ו**דיווח עצמי** על מודעות לרגשות. למחקר נבחרו ילדים עם אוטיזם בתפקוד גבוה על מנת שניתן יהיה לקבל תגובות מילוליות ברורות ככל האפשר.

הבעות הפנים לגירויים נעימים ולא נעימים היו דומים בקרב שתי קבוצות הילדים: הבעות של גועל היו שכיחות יותר במהלך גירויים לא נעימים וחיוכים היו שכיחים יותר במהלך חשיפה לריחות נעימים. עם זאת, נמצאו הבדלים דקים בתפקוד הפנים בין הקבוצות ונרשמה תנועה מופחתת בשרירי הפנים של הילדים על הספקטרום האוטיסטי. גם בתגובות הפיזיולוגיות האוטונומיות כמעט ולא נמצאו הבדלים בין ילדים עם אוטיזם ובין ילדים בהתפתחות רגילה.

בנוגע לדיווח המילולי: בעוד שהדיווחים של למעלה מ-90% של הילדים בהתפתחות רגילה תאמו להבעות הפנים שלהם בתגובה לריחות, רק ב-55% מדיווחי הילדים האוטיסטים היתה התאמה בין הדיווח ובין הבעת הפנים. חוסר ההתאמה הזו, בין הרגש המתעורר לבין היכולת לתאר את הרגש, עשוי לעזור להסביר את הבסיס לקשיים בעיבוד רגשות של אוטיסטים בתפקוד גבוה.

לסיכום, מהמחקר עולה תפקוד תקין של תגובות אוטונומיות ושל הבעות פנים, בד בבד עם קושי בדיווח על המצב הרגשי של האדם עצמו. יחד עם ממצאים ממחקרים דומים, הקושי מרמז כי הלקות בעיבוד הרגשות נובעת מירידה בקישוריות בין אזורי האמיגדלה ובין קליפת המוח.

לקבלת המחקר המלא באנגלית ניתן לפנות למייל b_lauren@netvision.net.il

ספרים חדשים

אני לא זז, אל תזוזי

תמי פולק
אסיה, 2014

אדם הוא ילד שתפקודו אוטיסטי באופן קיצוני. הוא נהג להחזיק כפתור צדף קטן של חולצה גברית ולמקם אותו במרכז שדה הראייה שלו, כמעין כתם עיוור, כשהוא מחפש באופן אובססיבי אחר הזווית המושלמת כדי להפנט את עצמו בנצנוץ האור על פני השטח שלו. הפרידה מהכפתור תפסה תאוצה רק בשנתו השנייה בגן. הוא טמן את הכפתור בכלל הזרת, הסיט אותו בהדרגה ממרכז שדה הראייה והתחיל להתבונן סביבו ולהשתמש בידיו באופן מינימלי לצרכים תפקודיים. באחת מפגישות הפסיכותרפיה, הוא הניח את הכפתור על דף, הקיף אותו בטוש, ויצר אינספור עיגולים זהים. ברגע קריטי אחד, הוא הרים את הכפתור, הסתכל עליו ממרחק והוסיף לעיגול שתי נקודות, שהקיבלו לחורי התפירה. הוא אפשר קישור לא טריוויאלי עבורו בין מגע לראייה ונשא את הידיעה שלאובייקט יכול להיות מבנה הטרוגני עיגול עם שני חורים. כעבור כמה פגישות עיבה את הנקודות הפנימיות. עיניים? אדם הוסיף בפנים חתומות קו אופקי בתחתית ובאופן נדיר הביט ב. הכפתור הגיע לקצה מסלולו מחפץ אוטיסטי לצורה, ומשם לייצוג של פנים אנושיות. מי יודע כמה זמן קינן לו הכפתור בקיפול הזרת, כאובייקט מעבר, מבלי שנדע.

ספר רב-משתתפים זה הוא פרי של עשרים שנות פעילות של גני שקד, מסגרת לילדים צעירים עם הפרעות מהקשת האוטיסטית, הפועלת תוך שיתוף פעולה יוצא דופן בין עיריית חולון, העמותה לילדים בסיכון, משרד החינוך ומשרד הבריאות.

הספר משקף עבודה רב מקצועית, חינוכית-טיפולית (סייעות, גנות, מרפאות בעיסוק, קלינאיות תקשורת, פסיכותרפיסטיות, מדריכות, DIR, פסיכולוגיות קליניות, פסיכותרפיסטיות, וליווי פסיכיאטרי) עם ילדים צעירים בספקטרום. הרשת הטיפולית הצפופה מתוארת מנקודות מבט שונות כשהחשיבה הפסיכואנליטית-התפתחותית מקשרת ביניהן ליצירת מארג מנומק בעל עומק תיאורטי וקליני.

מתוך אתר ההוצאה.

[כתובת לרכישת ספר](#)

Drawing Autism

Jill Mullin

Akashic Books, 2014

לצייר אוטיזם

באמצעות שימוש ביצירות אמנות שנוצרו על ידי אנשים שאובחנו על הספקטרום האוטיסטי, הספר מציג את הכישרון האמנותי שלהם ואת יכולת הביטוי עצמי, ומשמש כנקודת כניסה נגישה להבנה כיצד האוטיזם בא לידי ביטוי באנשים שונים. אוטיזם הוא טווח רחב של התנהגויות, ואין שתי אבחנות שהן זהות; לעומת זאת, יש תכונות אופייניות להפרעה אוטיסטית. הציורים מאפשרים להציג את נקודות המבט הייחודיות של כל אחד מהיוצרים ולשקף כיצד הם רואים את העולם ואת מקומם בתוכו.

מתוך אתר ההוצאה.

[לצפייה בציורים המוצגים בספר](#)

[כתובת לרכישת הספר](#)

*המידע/הפרסום המועבר בדיוור זה הינו כללי בלבד, אינו מתייחס למקרים פרטניים ואינו מהווה תחליף ליעוץ משפטי ו/או מקצועי. המידע/הפרסום אינו מהווה המלצה ו/או עידוד מצד אלו"ט או מי מטעמה לבצע או שלא לבצע כל פעולה שהיא.